

ПОЗИВНІ УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ НА ДОНБАСІ: СПРОБА АНАЛІЗУ

У статті проаналізовано псевдоніми військовослужбовців, які беруть участь у воєнних діях на Донбасі. З'ясовано шляхи виникнення та походження позивних, їхню семантичну структуру, окреслено фактори, що відігравали роль у виборі й надаванні псевдо.

Ключові слова: позивний, псевдонім, псевдо, військовослужбовець, апелятив, антропонімікон.

Псевдонімам належить особливе місце в антропонімічній системі національної мови. *Псевдонім* (від гр. *ψευδώνυμος*) — різновид антропоніма, приbrane (вигадане) особове іменування, яке використовують представники окремих груп суспільства (письменники, публіцисти, композитори, актори, художники, співаки, громадсько-політичні діячі, злочинні елементи) поряд із своїм справжнім іменем та прізвищем або замість них з метою конспірації через причини особистісного, політичного та юридичного характеру [7, с. 126–127]. Як мовне явище псевдоніми досліджували українські (О.І. Дей, М.П. Лесюк, В.В. Німчук, О.В. Петрова, М.М. Торчинський, П.П. Чучка), російські (В.Г. Дмитрієв, І.Ф. Масанов, Ю.І. Масанов, Н.В. Подольська, О.В. Суперанська, Т.І. Суркова, В.В. Чичагов, Л.М. Шетинін), а також західні (А. Рум, Дж. Кларк, Дж. Мосман, Г. Шарп) лінгвісти. Окремі науковці досліджують військовий сленг і порушують тему позивних: Ф. Елкін, Т. Кареу, Е. Фразер, Л. Чалоупський тощо. Так, Ф. Елкін визначив особливості мовлення солдатів, увагу зосереджено на тих виразах, яких вжито у спілкуванні з товаришами [18]. Л. Чалоупський проаналізував псевдоніми генералів британської й американської армій. Учений підсумовує, що позивні створюють відчуття ідентичності й свого роду солідарності, попри те, що деякі військові отримували псевдо від побратимів [17, с. 39].

Натепер в українському мовознавстві зібрано, опрацьовано й систематизовано псевдо учасників визвольних змагань українського на-

роду 40–50-х років ХХ ст. А от новітні позивні військовослужбовців, які беруть участь в антитерористичній операції на Донбасі, ще не були об'єктом ґрунтовних досліджень.

Так, І.К. Патриляк визначив, що псевдоніми УПА були кількох типів: іменникові, прикметникові, віддієслівні чи ідіоматичні [12, с. 279]. Серед сучасних позивних, окрім іменникових, що є найчисленнішими, поширеними є також назви, утворені від якісних та відносних прикметників, які перейшли в розряд іменників: *Старий, Лисий, Кульгавий* тощо. Псевдо стають також порядкові числівники або відчислівникові утворення: *Дев'ятий, Дев'ятка, Сімка*.

Псевдоніми тих членів УПА, що воювали на теренах Прикарпаття, представлені у статтях М.П. Лесюка «Псевда вояків Української Повстанської Армії» (1999) [5]; «Неофіційний антропонімікон УПА» (2002) [4]. Науковець акцентує увагу на таких важливих питаннях, як фактори, які відігравали роль у виборі й надаванні псевдоніма (освіта, походження, соціальний стан, родинні традиції тощо), семантична структура, шляхи виникнення та походження псевдонімів. Дослідник зауважує, що в ролі псевдо виступають власні імена людей, прізвища, назви за походженням, за національністю чи етнічною належністю, імена чи прізвиська народних героїв, видатних діячів, назви звірів, дерев, рослин, прикметники, які характеризують людину за зовнішніми й внутрішніми рисами. М.П. Лесюк додає, що в більшості випадків мотиваційна база партизанських псевдонімів достатньо прозора, у них яскраво проглядається експресія, емоційність, соковитість, вишуканість і дотепність [5, с. 179].

Схожу мотиваційну базу мають псевдоніми підпільників, які дослідив В.В. Німчук на основі збірника «Сколівщина» (1996). Мотив номінації — етнічна характеристика, зв'язки з іншими людьми, характеристика трудової діяльності, соціального статусу, зв'язок із фауною і флорою рідного краю, з навколишнім матеріальним світом, характеристика зовнішності, внутрішнього світу денотата тощо. Псевдоніми оунівців, на думку науковця, нерідко походять від їхніх справжніх імен та прізвищ або ж від чужих найменувань [6, с. 33–58].

Автор висловлює припущення, що не всі псевдоніми є самоназвами, а відтак — характеристиками осіб із позитивним забарвленням.

У підпільних політичних організаціях псевдо стають не лише самоназви, а й антропоніми, які тій чи тій особі дає її оточення. Тут промовисті назви трапляються, але вони не бажані, бо за ними носіїв можуть пізнати й викрити. У підпіллі «Кучерявим» можуть назвати навіть лису людину, а «Велетом» людину середнього або невисокого зросту [6, с. 31]. У сучасному псевдоніміконі військових також наявні позивні, які прямо протилежні до зовнішніх характеристик особи. Так, «кіборг» із позивним «Гном» насправді є кремезним чоловіком:

— *Вам кого? — спитав капюшон.*

— *«Гнома», — назвав журналіст потрібний позивний.*

— *Це я, — підтвердила людина в капюшоні.*

Двометровий «Гном» [1, с. 27].

Н. М. Павликівська розглянула неофіційний антропонімікон членів ОУН та учасників УПА за матеріалами експедиції в Івано-Франківській області 2005 року. Дослідниця детально проаналізувала ті повстанські псевдоніми, що «відбивають історичне минуле українського народу» [7]. А також систематизувала псевдоніми членів ОУН і УПА у «Словнику псевдонімів ОУН — УПА» (2007) [9].

Вивчивши літературно-мистецькі, громадсько-політичні та кримінальні псевдоніми ХХ ст., Н. М. Павликівська зазначає, що «псевдонім — це не тільки самоназва, а й найменування, яке носій отримує від оточення; у політичній псевдонімії, зокрема в підпільників, промовисті псевдоніми не бажані, бо за ними носіїв можуть викрити; характеризують носія не усі псевдоніми, а лише вигадані; змінені імена й прізвища, що замінили справжнє іменування носія, цього не передбачають» [11, с. 340]. На думку науковця, псевдонім виконує особливу функцію — езотеричну, яка не властива іншим антропонімам. Про цю функцію зазначає Т. І. Суркова, з погляду якої, номінативна функція — це інваріант, а езотерична — варіант, поряд з експресивною, естетичною, соціально-оцінною та іншими. Співвідношення основної й додаткової (додаткових) функцій у псевдоніма може бути різним і залежить передусім від сфери вживання [15, с. 92]. Проте, залежно від сфери функціонування, псевдоніми мають різний «об'єм» цієї функції. У псевдонімії учасників козацько-селянського революційного руху доби Української держави та Української Народної Республіки,

учасників національно-визвольних змагань (ОУН — УПА), радянських підпільників, розвідників, партизанів езотерична функція є домінантною, хоча на неї нерідко нашаровуються й додаткові [10, с. 146].

Матеріалом нашого дослідження слугують особисті інтерв'ю з військовими, волонтерами, кореспондентами; книга «Війна очима ТСН», статті в газетах «Факти», «Дзеркало тижня»; інтернет-ресурси «Цензор.нет», «Депо», «Радіо «Свобода» та ін.

У статті ми ототожнюємо поняття *псевдонім*, *псевдо* й *позивний*, адже в кожного із них спільне призначення — «приховати, замаскувати» справжнє ім'я носія. Очевидно, що псевдонім має найширшу сферу застосування (окрім військово-політичної, також мистецтво, література). Термін *псевдо* використовують стосовно учасників національно-визвольних змагань (ОУН — УПА), і нині ним послуговуються бійці багатьох добровольчих батальйонів. Та найвживанішим у сучасному дискурсі є поняття *позивний*, який служить для того, аби в радіоефірі не називати своїх персональних даних. Саме тому такі назви зазвичай чіткі й однослівні. Інколи бійці спеціально обирають дзвінкий позивний, аби можна було почути по рації. Такий мотив мав Олексій, коли обирав самоназву *Танцор*. Бували ситуації, коли через нерозбірливість доводилося змінювати псевдо, як наприклад, у випадку з Олександром Русіним. Спочатку його назвали *Шреком*, але на радіочастотах такий псевдонім важко було розібрати і вирішили замінити на *Шамана* [13].

Як зазначає Н. М. Павликівська, «підпільники частіше отримували псевдоніми від своїх командирів чи побратимів з боротьби, аніж обирали їх самостійно» [8, с. 11]. Така ж ситуація і в сучасному військовому псевдоніміконі. Наприклад, бійця, який навіть на фронті продовжував підкачувати біцепси, носячи гіри, жартома побратими нарекли *Гирею*.

Є випадки, коли за певними посадовими особами закріплюються псевдо. Так, Герой України Ігор Гордійчук («Сумрак») в одному з інтерв'ю розкрив таємницю свого позивного: «Я прийшов на посаду, де цей позивний вже був. Це не я придумав, це було придумано вже старшим командуванням. Це було ще на початку АТО. Позивний вже був. Сьогодні одна людина може мати цей позивний, завтра — інша. Це для вищих посадових осіб. Я був на посаді — помічник начальника розвідки спеціальних операцій. Для нижчих можуть бути власні позивні» [3].

Унаслідок аналізу виокремлено такі групи позивних, які утворені шляхом трансонімізації пропріальної лексики:

1. Псевдоніми-прізвища, прибрані на честь історичних постатей, діячів культури і мистецтва, науки, літературних героїв, філософів: *Гомер, да Вінчі, Єсенін, Лермонтов, Петрарка, Сальвадор, Сократ, Шекспір* тощо; особливу групу становлять позивні — імена полководців, героїв історичних битв. Наприклад, *Цезар, Спартак, Спартанець*. Часто бійці звертаються до козацького минулого і «приміряють» на себе імена славетних козаків: *Байда, Богун, Гонта, Сірко* тощо.

2. Псевдоніми — запозичені західноєвропейські імена: *Джексон, Джейн, Джон, Жак, Ендрю, Ернесто, Майк* та ін.

Нерідко позивними учасників АТО стають особові власні імена: використання справжнього тільки імені (*Федір, Радік* (пор. повне ім'я Родіон), використання справжнього тільки прізвища (*Корнієнко, Трембовецький*). Трапляються випадки, коли за псевдо військові беруть вигадане ім'я. Наприклад, бійця з позивним *Женя* насправді звать Максим.

Позивні, утворені від основи прізвищ, становлять досить велику групу в псевдооніміконі українських військових: *Антон* (Антоненко), *Годзила* (Годзенко), *Кирило* (Кирилов), *Крава* (Кравченко) тощо. У деяких випадках відбувається заміна апелятивної основи прізвища лексемою, пов'язаною з нею тематично: *Ананевич* (не *Ананас*, а *Банан*).

Помітне місце в псевдооніміконі військових АТО посідають позивні — субстантивовані прикметники, якими по-різному описують особу: *Великий, Веселий, Дикий, Кульгавий, Мелкий, Смішний, Чесний, Шалений*. Таким позивним притаманна оцінна функція; вони вказують на якусь особливу рису характеру, вдачу носія, його внутрішній світ, звички.

Вірізняється група псевдонімів-ейдонімів, які характеризують особу з фізичного боку, свідчать про особливості зовнішності, віку: *Молодий, Рудий, Сільвер* (дуже світлий тип; альбінос), *Сивий, Старий, Чуб*. Великих, кремезних, але добрих чоловіків на фронті називають *Барні, Гаммі, Балу*. Останній позивний є доволі поширеним, в одному батальйоні може бути кілька носіїв.

Особливу групу становлять позивні відетнонімного походження, які вказують на територіальне походження (*Галичанин, Грузин, Гуцул, Татарин*), досвід проживання, тривалого перебування у країні (*Біло-*

рус, Німець, Швед), бойовий шлях в інших війнах (Афган, Ірак, Чечня) і особи, які не мають стосунку до інших країн чи націй (Алжир, Америкос, Індус, Латінос).

Найпоширенішими позивними серед добровольців першої хвилі були псевдо відтопонімного походження, а саме похідні від ойконімів-астіонімів: *Крим, Лемберг, Макіївка, Одеса, Харків*.

Великою є група псевдонімів, які походять від загальних назв на означення діячів за трудовою діяльністю, професією, посадою, постійним або тимчасовим заняттям тощо: *Бармен, Будівельник, Волонтер, Дантист, Журналіст, Суддя, Прокурор* тощо), про що свідчить такий уривок з інтерв'ю одного бійця: «Ще перебуваючи на Корбутівці, коли командири підрозділів були забезпечені засобами зв'язку, і я в тому числі, постало питання позивних. Ну, і почали вибирати. Більшість, звичайно, відповідно до свого фаху» [2]. Такі позивні мають доволі прозоре походження, хоча в деяких випадках важко визначити, що псевдо вказує саме на професію. Наприклад, лікаря-анестезіолога нарекли *Наркозом*.

Змістове наповнення багатьох позивних свідчить про рід занять їхніх носіїв — література, поезія, театр, музика, наука (*Артист, Богема, Доцент, Кіно, Маєстро, Піаніст, Професор, Сказочник, Художник*).

Окрему семантичну групу складають псевдоніми — перенесені апелятиви-історизми. Так, серед бійців наявні назви осіб, характерні для української історії: *Козак, Варяг* (пор. *варяги* — іст. «давньоруська і візантійська назва скандинавів (норманів), які в IX ст. чинили напади на Східну і Західну Європу, займалися також торгівлею, а пізніше служили воїнами-найманцями у слов'янських князів» [14, I, с. 296], *Чорномор* (пор. *чорноморець* «до 1775 р. назви козаків, які відбули морські походи на Крим та Туреччину», «назва козаків Чорноморського козацького війська» [16, с. 544], *Сармат* (пор. *сармати* — кочові іраномовні племена, що населяли степи Поволжя, Приуралля, Причорномор'я, Приазов'я у VI–II ст. до н.е. [14, IX, с. 59], *Скіф* (пор. *скіфи* — степові племена, які населяли південну частину території сучасної України в I тис. до н.е. — на початку I тис. н.е.) [14, IX, с. 271].

Поширеними в середовищі українських військових є псевдоніми, за основу яких взято назви диких звірів, зокрема хижаків (*Барс, Ведмідь, Вовк, Лисиця, Койот, Лев, Пантера*), свійських тварин (*Бик, Бульдог, До-*

берман, Кінь, Кит, Хорт), гризунів (*Бобер, Хом'як*), риб (*Акула, Окунь*), комах (*Бджола, Кліщ, Муха, Оса*), птахів (*Ворон, Сич, Синичка, Сокіл, Сова*), плазунів (*Анаконда, Вуж, Змій, Кобра*). Такі псевдоніми покликані підкреслити риси носія, зокрема при виконанні бойових доручень, у стосунках із товаришами: силу, мужність, спритність, відважність, вірність тощо. При виборі псевдо спрацьовували асоціативні зв'язки, які пов'язували особу з особливостями тієї чи тієї тварини. Так, наприклад, *Сич* отримав свій позивний за здатність добре бачити вночі.

Серед позивних військових із зони АТО виокремлюємо також ті, що позначають назви фітофорного походження: *Бук, Вишня, Дуб, Калина, Смерека, Тополя, Ялинка* тощо. У головного артилериста-кіборга, який захищав Донецький аеропорт, було псевдо *Абрикос*, а хлопці із підрозділу відповідно *Абрикоски*.

Позивними стали також слова на означення явищ природи: *Вітер* (чоловік), *Вітерець* (жінка), *Дощ*. Так, улітку 2014 року група артилеристів взяла за псевдо імена природних стихій: *Тайфун, Ураган, Цунамі, Шторм*. Нині нерідкими є випадки, коли підрозділ бере за позивні якусь тематичну групу.

Окрему групу становлять псевдо — назви літературних, зокрема казкових, персонажів: *Бабай, Багіра, Горинич, Кащей, Леший, Мауглі, Хоттабич*; назви героїв фільмів: *Лектор* (Ганнібал Лектор — герой фільму «Мовчання ягнят»), *Червень* (злочинець із фільму «Зелений фургон»).

У багатьох бійців засвідчено псевдоніми, похідні від міфонімів: *Арей, Валькірія, Прометей, Перун, Зевс* тощо. Помітно, що найчастіше позивними стають назви або верховних богів (*Зевс, Перун*), або богів, які пов'язані з війною (*Арей, Валькірія*). Наявність псевдонімів-міфонімів спричинена чималою кількістю рідновірів, язичників у рядах добровольчих батальйонів. З іншого боку, співіснують разом і боець з позивним *Апостол*, а також воюють пліч-о-пліч «*Ангели*» й «*Демони*».

Стосовно військових, які обрали собі псевдо з абстрактним значенням, то можемо виокремити такі: *Анархія, Воля, Доля, Свобода, Чорнота, Фортуна* тощо.

Мотивацією для виникнення псевдонімів стають також назви людей за спорідненістю: *Батя, Дід, Сват, Теща*. Для представників із Західної України характерним є псевдо *Вуйко*. Поширеною є формула

дядя + ім'я: дядя Ваня, дядя Коля; мама + ім'я: мама Таня. Такими позивними «нагороджують» людей, до яких є особливі й теплі почуття.

Порівняно невелику групу становлять псевдоніми, похідні від найменувань зброї та її частин: *Куля, Міна, Стріла*. Натомість натепер зростає кількість позивних на позначення відомих торгових марок, брендів (*Адідас, Гугл, Лакалут, Сандора, Снікерс* тощо).

Окрім питомих українських позивних, якими послуговувалися ще учасники визвольних змагань 40–50-х рр. (*Ворон, Дуб, Оса, Чорно-та* тощо), нині помітними стають англіцизми (*Сіті, Смайл, Хантер*), а також росіянізми (*Мелкий, Север, Сімворка, Сказочник* та ін.), оскільки у лавах Збройних сил України є і російськомовні мешканці країни.

Попри те, що побутує думка, що у війни не жіноче обличчя, на сході країни перебувають багато дівчат. Найчастіше вони обирають собі псевдо жіночого роду: *Дама, Дика, Вітамінка, Іскра, Калина, Кроха, Лисиця, Марго, Синичка, Сова, Скеля, Тайра* тощо. Для жінок також характерні і зменшено-пестливі форми позивних: *Вітамінка, Вітерець, Синичка* та ін. Хоча це правило спрацьовує не завжди (пор. чоловіки з позивними *Квіточка, Кобра, Тецца*; жінки — *Будівельник, Капкан*).

Таким чином, позивні військових у зоні АТО не лише «маскують» свого носія, а й увиразнюють фізичні, психічні, інтелектуальні якості людини, показують її світогляд, уподобання, звички, відображають її соціальний статус, свідчать про територіальне й етнічне походження.

Список літератури

1. Кашпор О. М. Війна очима ТСН. 28 історій по той бік камери / О. М. Кашпор. — К.: Основи, 2015. — 224 с. (Кольорові ілюстрації).
2. Кіборг житомирської 95-ї бригади з позивним Наркоз: Кожен повинен зрозуміти, що зараз його домівка там, на Сході: [інтерв'ю із захисником Донецького аеропорту, житомирянином Сергієм Архангельським] // Житомир.info dsl 27/05/2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.pda.zhitomir.info/news_147456.html?fb_comment_id=973847479322653_979801448727256#f15fbfb99fd7304 (дата звернення: 27.08.2016). — Назва з екрана.
3. Легендарний Сумрак розповів про свій позивний [інтерв'ю із Героєм України, генерал-майором Ігорем Гордійчуком] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://tsn.ua/ato/legendarniy-sumrak-rozpoviv-pro-sviy-pozivniy-734107.html> (дата звернення: 10.08.2016). — Назва з екрана.
4. Лесюк М. П. Неофіційний антропонімікон УПА / М. П. Лесюк // Галичина. — Іва-

- но-Франківськ, 2002. — № 8. — С. 126–139.
5. Лесюк М. П. Псевда вояків Української Повстанської Армії / М. П. Лесюк // *Studia Slawistyczne 1; Nazewnictwo na pograniczach etniczno-językowych*. — Białystok, 1999. — S. 114–184.
  6. Німчук В. В. Про українську псевдонімію та криптонімію / В. В. Німчук // *Укр. мова*. — 2002. — № 2. — С. 30–58.
  7. Павликівська Н. М. Апеллятиви-історизми у псевдонімії ОУН та УПА / Н. М. Павликівська // *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. — 2012. — № 5. — С. 126–132.
  8. Павликівська Н. М. Питання української псевдонімії ХХ століття / Н. М. Павликівська. — Вінниця: Глобус-прес, 2009. — 386 с.
  9. Павликівська Н. М. Словник псевдонімів ОУН — УПА. — Вінниця: О. Власюк, 2007. — 440 с.
  10. Павликівська Н. М. Специфіка псевдоніма як особливого різновиду антропоніма / Н. М. Павликівська // *Дослідження з лексикології і граматики української: [зб. наук. праць] / за ред. проф. А. М. Поповського*. — Дніпропетровськ: Пороги, 2009. — Вип. 8. — С. 144–151
  11. Павликівська Н. М. Українські псевдоніми як об'єкт ономастичних досліджень / Н. М. Павликівська // *Вісник Запорізького нац. ун-ту. Філол. науки*. — 2012. — № 1. — С. 339–342.
  12. Патриляк І. К. «Встань і борись! Слухай і вір...»: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960 рр.): [монографія] / І. К. Патриляк; Центр досліджень визвольного руху. — Львів: Часопис, 2012. — 572 с.
  13. Полтавський боєць АТО Шаман, розповів про бойові будні, волонтерство та чому отримав такий позивний [інтерв'ю з бійцем АТО і волонтером Сергієм Русіним / спілкувалася Марина Левчук] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.0532.ua/news/1035629> (дата звернення: 03. 09. 2016). — Назва з екрана.
  14. Словник української мови: [в 11 т.] / І. К. Білодід (гол. ред.) та ін. — Т. 1: А–В. — К.: Наук. думка, 1970. — 823 с.; Т. 2: Г–Ж. — 1971. — 545 с.; Т. 3: З. — 1972. — 739 с.; Т. 4: І–М. — 1973. — 837 с.; Т. 5: Н–О. — 1974. — 836 с.; Т. 6: П–Поїти. — 1975. — 828 с.; Т. 7: Поїхати–Приробляти. — 1976. — 721 с.; Т. 8: Природа–Ряхтливий. — 1977. — 925 с.; Т. 9: С. — 1978. — 915 с.; Т. 10: Т–Ф. — 1979. — 655 с.; Т. 11: Х–Ь. — 1980. — 698 с.
  15. Суркова Т. И. Псевдонимы как особый тип антропонимов / Т. И. Суркова // *Русская ономастика*. — Рязань: Рязанский гос. пед. ун-т, 1977. — С. 91–100.
  16. Українське козацтво: [мала енциклопедія]. — К.: Генеза; Запоріжжя: Прем'ер, 2002. — 568 с.
  17. Chaloupský L. A sociolinguistic interpretation of military slang and vernacular expressions / L. Chaloupský. — Brno, 2005. — 174 s.
  18. Elkin F. The soldier's language / F. Elkin // *American Journal of Sociology*. — Vol. 51. — № 5, *Human Behavior in Military Society* (Mar., 1946) — P. 414–422.

**THE NICKNAMES OF SOLDIERS WHO TAKE PART IN
ANTI-TERRORIST OPERATION IN DONBAS:
ATTEMPTS TO ANALYZE**

The article dwells upon the military pseudonyms of those soldiers who take part in anti-terrorist operation in Donbas. The research material has been the nicknames of soldiers, medics and volunteers. It has been gathered from interviews, questionnaires, and personal conversations. The book «Ukraine's War as Viewed by TSN Journalists», newspapers «Fakty», «Mirror of the Week», and Internet Resources «Tsenzor.net», «Depot», «Radio «Freedom» and others have become an object of this investigation. The ways of occurrence, origin of these nicknames, and their semantic structure have been outlined; the factors that had played a role in selecting pseudo have been described.

The main lexical groups of nicknames have been analyzed. The article has illustrated that the most common soldiers' pseudos are those that characterize the appearance and physical qualities. The ethnic principle has also become an important aspect in the creation of the military pseudonyms. The author has also shown that pseudo could tell about the position or profession of the soldier. A lot of the current nicknames could be the echo of the past. For those soldiers who have combat experience in the other wars are typical such pseudonyms as «Afghan», «Chechnya», «Iraq» and so on. The motivation for nicknames creation has become words which are intended for family communication («Batya» (Dad), «Did» (Grandpa), «Swat» (Father of a son- (daughter-) in-law), Teshcha (Mother-in-law) etc.

The gender aspect in the creating of the nicknames has been analyzed in the research. It is said that diminutive forms are typical mostly for feminine military pseudonyms. The author has confirmed that pseudo for soldiers aren't only a code word; it is an integral part of them like name, nationality, citizenship etc.

Keywords: soldier's nickname, call sign, pseudonym, pseudo, military man, appellative, anthroponomy.

Матеріал надійшов 15.09.2016